

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani, 30. avgusta.

—r.— Iz tistih časov, ko sta gospodovala v bogatem Egiptu brata Ptolomej Filometor in Evergetes II., pripoveduje se nam, da so velikaši aleksandrijski napravljali skupne pojedine, ki so bile tako krasne, da si jih zdaj moderni človek niti predložiti ne more, in to niti tedaj ne, če ga je narava oblagodarila z divno fantazijo kakoga Bulwerja ali Ebersa. Ali tedaj je bila Aleksandrija kraljica srednjega morja in središče svetovne trgovine; Egipčanke z vitkimi telesi, s temnimi obrazi in z gorečimi očesi pa so se prodajale z velikim dobičkom na vse strani tedanjega olikanega sveta!

Iz ponižnih gorenjskih Gorjan dohaja nam vest, da se je v demokratičnem tem kraju pred kratkim vršila orijentalna pojedina, ki nas nehote spomina na čase Ptolomeja Filometorja in požrešnega mu brata Evergeta II. Komur je tist dan bila dodeljena sreča, da je smel stopiti v barona Žveglja tuskulum, v katerem počiva zdaj s svojo baronijo tik rojstne slovenske svoje koče, temu se je dozdevalo, da je zašel v kako pravljico, ali pa da ga je osoda potisnila za kakih 2100 let nazaj v egipčanske razmere, to je v čase, ko so aleksandrijski prekupci sloveli zavoljo svojih luksurijoznih in bogatih gostij. Da, dobro se je živelo tist dan v revnih gorenjskih Gorjah! Mize so se šibile pod težo zlatega jedilnega orodja, iz Sirije, Arabije in iz družih orijentalnih pokrajin pa so se servirale dobrote in slastna jedila. Z jedno besedo gospod baron Žvegelj prestavil je za ist dan svojim ustavovernim prijateljem na ljubo gorenjske trdodoneče Gorje v mehki in rahli orijent, kjer se pije

sorbet, ter veruje na Mohamedovi posmrtni raj!

— Čemu je gospod baron Žvegelj razkazoval — ustavovernim svojim prijateljem zlato svoje bogastvo, ki si ga je pridobil pri diplomatičnem svojem poslovanju v Egiptu in drugod? Baron Žvegelj konspirira! Zdaj, ko ima mož vsak dan 24 ur prostega časa, katerega vsega prespati ne more, zdaj, ko nijma nikake diplomatične karijere več, zdaj hoče vsaj v tej kronovini postati nekakov vodnik ustavoverne kliki, zdaj hoče rodovitne svoje ideje, o katerih naše trgovinsko ministerstvo marsikaj povedati ve, fruktificirati na korist kranjskim ustavovercem. In poklical jih je k sebi, pogostil jih z grškim sladkornim kruhom, in rotih jih in prigovarjal jim z vso znano svojo zgovornostjo, da naj nikdo ne sprejme deželnega glavarstva kranjskega, da bi se tako napravljale težave vladi, in da bi se — govorilo in pisarilo po svetu potem, da ima gospod baron Žvegelj na Kranjskem mnogo vpliva, in da s tem svojim vplivom napravlja težave grof Taaffejevemu ministerstvu!

Kaj so ti politični naši orijentalci sklenili, nam nij znano. Ali tolika je istina, da lahko v miru pokulirajo! Gospod baron Žvegelj, ki ga slamnata streha očetova vsak dan spomina na nemško njegovo rojstvo, on pa naj konspirira, kolikor hoče! Nam Slovencem taki gospodje ne škodujejo več! On je brez dvombe eden zadnjih reprezentantov tistega ponarejenega nemštva, ki je izviralo iz kmetske korenine! Ti reprezentantje se krčijo leto za letom, in končno bodo čisto izmrli.

Kratkočasno pa je opazovati naše ustavoverne nasprotnike, kako važno in imenitno počenjajo zdaj s svojo večino v deželnem zboru kranjskem! Kako ponosno pišejo v ustavoverne

dunajske liste, da ne vedó, ali bi sprejeli deželno glavarstvo ali ne! Obnašajo se ti gospodje, kakor da bi v svojej deželno-zbornej večini imeli Bog zna kak kapital: Kdo se tu ne spomina poštenega Scottovega antikvarja Oldbuck Monkbarnsa? Zbiral je staro orožje, stare črepinje, star denar in drugo tako šaro. Kjer je videl kak prekop, takoj je bil prepričan, da stoji sredi nekdanjega rimskega tabora. Časih pa ga v tacihi slučajih napade berač Edie Ochiltree, ter mu dokaže, da je to, kar se mu je videlo kot „castra romana“, samo jarek, ki so ga pred toliko in toliko leti izkopali berači, da so si skuhalo večerjo v njem. In če naš starinar razkazuje kakov star denar, „ki je bil v veljavi tedaj, ko je Agrippa preobdala staro Kaledonijo“, se oglasi takoj zopet raztrgani Edie Ochiltree ter je prepričan, da je ta stari denar do pičice jednak svetinici, ki so se tedaj in tedaj prodajale pri tej ali onej romarske cerkvi!

Tako so tudi naši gospodje ustavoverci! V domišljiji živó, da je njihova večina v kranjskem deželnem zboru neprecenljiv zaklad, s katerim se lahko povsod ponašajo. V istini pa ta večina nij drugoga kot Monkbarnsov vinar, kojega je antikvarjeva razgreta fantazija prekovala v staro-rimski denar. Čas je, da uže vender jedenkrat poneha to bahanje z deželno-zborna večino, in čas je uže tudi, da se imenuje deželni glavar, naj je uže tega ali onega imena! Deželni zbor, kakor je zdaj sestavljen, jednak je rastlini na pečini, kjer niti rasti niti umreti ne more! Od njegovega delovanja nij ničesar pričakovati. Njegovo obstanje in življenje je sama formalnost. Zategadelj niti njegova večina nijma prav nikacega uzroka do ponosa in razkoračenja. Gospod baron Žvegelj

Listek.

Godčevski rog.

Novelica.

(Spisal Peter A. de Alarcon; iz španskega poslovenil J. J.)

Hočeš — moreš.

Prosim, don Bazilio, trobite nam na rog, in mi bomo plesali.

Da, da, don Bazilio, trobite no na rog!

Prinesite don Baziliju rog, na katerega se Joahim trobiti uči!

Nij kaj prida! Ali nam boste ž njim trobili, don Bazilio?

Ne!

Zakaj ne?

Ne, pravim.

A zakaj pa ne?

Ker ne znam.

Ker ne zna! Ali ste uže kedaj videli takega hinavca?

Brez dvomá hoče, da se bi mu sladkali in ga lepo prosili!

Pojte! pojte! Mi pač dobro vemo, da ste bili kapelnik pri pešcih!

Tudi, da nikdo nij tako lepo trobil na godčevski rog, kot vi.

Tudi, da ste morali pri dvoru trobiti. — Tudi, da zato vlečete neko pokojnino —

Tedaj brž, don Bazilio!

No da, res je. Trobil sem na godčevski rog; bil sem — v tem neka — neka posebnost, kot vi pravite. A ravno tako res je, da sem pred dvanajstimi leti beraču podaril svoj rog, in da od ondaj ni jedenkrat nijsem zatrobil trarara.

Kolika škoda!

Prav drugi Rossini!

A zato morate to popoldne vender malo trobiti.

Tu na kmetih je vse dovoljeno.

In danes, ko je ravno moj godovni dan —

Živio! živio! tu je uže rog!

Da, nekaj nam mora zatrobiti!

Valček!

Ne, polko!

Polka! — Ne, ne! — Fandango!

Da res, da! Fandango, narodni ples!

Prav žal mi je, otroci, a jaz ne morem trobiti.

A vi ste vender tako ljubeznjivi —

Tako ljubki, postrežni —

Prosi vas vaš vnuček —

In vaša sestrinka —

Za Boga, pustite me vender pri miru! Saj sem rekel, da ne trobim.

Zakaj pa ne?

Ker sem to prisegel.

Komu ste prisegli?

Sebi samemu, nekemu pokojnemu in rajnici tvojej materi, hčerka draga!

Vse obraze je nagloma oblila žalost pri teh besedah don Bazilija.

pa je posegel brez dvombe po silno slabotnem orodju, če hoče s to večino kospirirati proti zdanjej vladi!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. avgusta.

Praška „Politik“ prinesla je članek, v katerem govori o državnem jeziku in se odločno izraža proti temu, da bi se nemščina proglasila državnim jezikom. Dolje govori o češkem jeziku in njegovej vpeljavi. Ker so češke težnje in njihova prizadevanja identična z našimi, navajamo tu „Politiko“: „Naše narodno pravo zahteva pred vsem, da naš jezik v celej Češki, v notranjem in zunanjem poslovanju uradov, v visocih in nizkih šolah uživa absolutno isto pravico kakor nemški. To je zahtevanje, ki je bodemo s časom dosegli, z ono našemu ljudstvu prirojeno energijo, katerega je tolikrat rešila iz največjih nevarnostij. In vé naj prijatelj in sovražnik, da od tega zahtevanja na noben način ne odstopimo. Tudi spravljivost in največja volja do diplomatskih pogajanj najdeta naravne meje tam, kjer se začne sveto narodno pravo.“

Vnanje države.

Povedali smo uže, da je par Rumunccev nevedoma prestopilo ogrsko mejo in da je to Magjarom dalo povod zavpiti mej svet, da se prestopajo meje, ne spoštujejo mejniki. Mi smo uže koj začetkom dejali, da ogrske vroče glavice prestop hoté narediti koj v državno afero, da pa nij tako hudo, kakor se piše. In res! komisija, ki je imela vravnavati in preiskavati to stvar, je našla da to nij bil prestop meje v pravem pomenu. O tej zadevi piše „Ung. Post.“: „V zadevi Haromscekega prestopa meje odposlana avstro rumunska mešana komisija je dovršila svoje delovanje. Na podlagi skupnih preiskav na kraji samem je prišla komisija do spoznanja, da se prestop meje v pravem pomenu besede nij izvršil.“

Kakor se poroča iz Pariza, je predložila Francoska Avstriji in Angleški nove predloge o podunavskem vprašanji. Ti predlogi se blizu tako-le glase: V vseh neprincipijelnih slučajih odloči mešana komisija. Predno pa se odda razsodba, se mora odločiti, če nij tu principijelen slučaj. Da se to izpelje, odpošlje evropska komisija jednega uda k vsem razpravam. Če se temu delegirancu zdi dotični slučaj principijelen, odda ga evropske komisiji. Poleg tega sodeluje pri preprih v mešane komisiji in skrbi, da se dobi potrebno število glasov in stoprv potem, če se je jednost nij mogla doseči, odda prepirno stvar evropske komisiji. Angleška je baje te predloge voljno sprejela, Avstrija pa še nij izrekla svojih mislij.

Mej Angleško in Rusijo vrši se zdaj diplomatsko pogajanje o vprašanji, ali smejo bivati angleški židje v Rusiji. Povod temu pogajanju je dalo izgnanje angleškega podanika

iz Rusije, Lewisohna. O tem vprašanji piše „St. Peterburger Ztg.“: „Mi mislimo, da bi naša (ruska) policija modro ravnala, če bi se na dalje ne brigala za gospoda Lewisohna. V Petrogradu živi blizu 36.000 židov, izmed katerih ima le majheno število pravico tu bivati. Jeden žid več ali menj v Petrogradu, to nij velike važnosti. Gotovo pa bi bilo dobro, da bi se tudi to vprašanje jedenkrat pricipijelno rešilo.“ Kakor kaže ta ruski glas, bode skoro gotovo ruska vlada dovolila židom bivanja v Petrogradu.

Nekateri listi vedo povedati, da misli papež preseliti se na Malto, da se uže delajo obširne priprave in da se bode katoliškim vladam tudi oficijelno o tem koraku poročilo.

Dne 28. t. m. so imeli v Parizu ministri posvetovanje pod predsedstvom Barthelemy St. Hilaireja. Predmet posvetovanju je bil razpust zbornice poslancev in ustanovitev novega kabineta. Misli ministrov pa so bile baje jako različne. Constans z Gambettisti vred je zahteval, naj se zbornica takoj razpusti in se skliče nova, drugi ministri pa so dejali, naj se počaka še toliko časa, dokler se ne ve natančen izid volitev, ki se morajo ponavljati. Gambetta baje misli prevzeti finančno ministerstvo.

Iz Tunezije se uže zopet poroča o boji mej francoskimi in domačimi vojaki. Obrist Correard naletel je na 42.000 močno arabsko konjico. Francozom se je posrečilo napad odbiti, pri tem pa so izgubili jednega moža, trije pa so bili rajeni; na nasprotni strani je bilo 157 mrtvih in več rajenih.

Pred kratkim izgnali so iz Švice nihilista kneza Krapoktina. Ta Krapoktin bil je v Rusiji zaprt, a posrečilo se mu je s pomočjo svojih tovarišev uiti iz ječe in našel je zavetje v Švici. To dejanje švicarskega zaveznega sveta je zelo zadovoljilo rusko vlado. Ta korak Švice mora odobravati vsak človek, ki ima količkaj človeškega čuta, kdor ve, kako nevarni rovarji so nihilisti, ki pridigujejo pogin državi, družbi in familiji. In vendar gledite, „liberalna“ „N. Fr. Pr.“ nij zadovoljna, da so iz Švice izgnali Krapoktina. In zakaj? Zato ker se je s tem storila nekaka usluga Rusiji; to pa strašansko peče „liberalne“ Nemce. Kar čudno se jim zdi, kako je mogoče, da bi se od katere strani izkazati mogla, smela pravica, usluga Slovanu.

Dopisi.

Iz celjskega okraja 23. avgusta.

[Izv. dop.] (Slovenski šolski list.) Pred nekaj meseci se je v tem in drugih slovenskih listih zopet začelo razpravljati staro, ne „novo“ vprašanje (kakor neki istrski dopisnik misli), kako bi se dali vsi slovenski šolski listi (Popotnik, Tovariš, Šola) v jeden sam nov list zlit. Da bi bilo uresničenje te stare ideje jako koristno, razvidi vsak. Kajti slovenski učitelji,

razkropljeni zdaj v treh narodnih taborih (da o drugih ne govorim!), bi potem delovali duševno in gmotno skupno za jeden list. In še le tedaj, ko bi imeli učitelji, delajoči v prelepih slovenskih pokrajinah, jedno jedino glasilo, še le tedaj bi se prav mej sabo spoznavali, še le tedaj bi bilo skupno jednodno delo znotraj in zunaj šole mogoče. Da bi se pa to čim preje uresničilo, to, mislim, je naloga ljubljanskih učiteljev. Mi Štajerci koncedujemo tej ideji zaradi svojega sicer jako vrlega „Popotnika“ in isto, menim, smemo se tudi od Goricanov zastran njihove „Šole“ nadejati. Vender predno se stari listi opusté in nov izdavat začne, treba je sestaviti in sporazumeti se o programu, po katerem naj bi ta novi list deloval. Tako pogovarjanje o programu novega lista pa po naših političnih in drugih listih razpravljati se mi ne zdi primerno, kajti potrebuje to deloma preveliko časa in še ostane marsikaj nejasnega, deloma pa ne smemo drugzega čitajočega občinstva s tem nadlegovati. Da pa se vender dogovarjanje o novem časniku in o sestavljanju njegovega programa kakor hitro mogoče brez nepotrebnega hrupa in vrišča zgodi, je moje mnenje to: V Ljubljani naj se ustanovi odbor (n. pr. z g. Fr. Stegnarjem na čelu), ki naj o primernem času, n. pr. o priliki zborovanja slovenskega učiteljskega društva, skliče iz vsake slovenske pokrajine, recimo, po tri zastopnike v Ljubljano. Ti odposlanci naj potem ukrenejo vse, kar bi zadevalo novi list. Takim potem, mislim, se bo stvar najlažje in najhitreje dognala.

Ker sem ravno omenil „slovensko učiteljsko društvo“, naj spregovorim še o njem nekoliko besedic. To društvo menda predikat „slovensko“ jedino le za to zasluži, ker je njegov poslovni jezik slučajno slovenski, drugače pa je le-to, kar je „Krainischer Lehrerverein“, namreč učiteljsko društvo za kranjsko deželo. Nij mi namreč znano, da bi imelo v kakej drugej slovenskej pokrajini kakega družabnika, da o kakem odborniku niti ne govorim. Gospoda! Tu bo treba reforme! Ako hočemo, da bo postalo to društvo res „slovensko“, to je, za vse slovenske pokrajine, skrbeti moramo, da si pridobi povsod udov in zvestih pospešiteljev. To pa bode le tedaj mogoče, ako povabi tudi učitelje iz družih slovenskih pokrajin v svoje kolo, in ako potem v vsakej pokrajini vsaj dva za narodno šolstvo res vneta moža za odbornika voli. Ti od-

O ko bi vi vedeli, dostavil je starec, zakaj sem se jaz učil trobiti v rog!

Povejte, povejte! vzklíkili so mladi, povejte nam to povest!

Zares, rekel je don Bazilio, popolna povest je. No poslušajte!

In sedel je pod drevo ter je sredi radovedne množice mladih ljudij jim pripovedoval, zakaj in kako se je učil trobiti v rog.

II.

Minolo je uže sedemnajst let, ko se je bila na Španskem vnela huda notranja vojska. Karl in Izabela sta se vojskovala za krono in Španci, razdeljeni v nasprotna tabora, so prelivali svojo kri v bratomorskem boji. *)

*) Bilo je to po smrti zanikernega kralja Ferdinanda VII. († 1833). Ker ta nij imel sinov, ampak le dve hčeri, odpravil je dedinsko pravo sališko ter si starejšo hčer Izabelo določil za naslednico. Temu se je uprl njegov brat don Carlos (Karl), ki bi mu bil imel nasledovati na prestolu. Zato krvava sedemletna notranja vojska (1833—1840).

Prelagatelj.

Imel sem prijatelja, sočastnika pri lovcih istega bataljona, najizvrstnejšega moža, ki sem ga poznal. Skupaj sva bila odgojena, skupaj sva zapustila učilišče, skupaj sva stala v boji, pač stokrat, skupaj sva si želela umreti za svobodo — on, če mogoče, bil je za svobodo še bolj navdušen kot jaz!

A kaj se zgodi? Krivica, ki jo je storil neki predstojnik mojemu prijatelju Ramonu; krivica je bila zloraba višje oblasti, ki vsakemu zagreni najčastnejšo bodočnost, skratka ono samovoljno ravnanje je napotilo lovskega častnika, da je zapustil vrste naše vojske, da se je ločil prijatelj od prijatelja, da je svobodomiselni mož prestopil k nasprotni stranki, da je nižji častnik želim smrt svojemu polkovniku. Ramon je bil jako samosvesten, tako da bi si ne bil celo od zvezde jutranjice pustil kaj žallega ali nečastnega storiti.

Vse moje besede ga nijso mogle pregovoriti, da ne bi tega storil. Za trdno je bil sklenil, da hoče čako zamenjati z baskovsko

kapo, če prav je prej upornike smrtno sovražil. —

Bili smo takrat v kneževini (principado t. j. v Asturiji), tri milje od sovražnika. Po-noči je hotel Ramon uteči in prestopiti k sovražniku; noč je bila deževna in mrzla, temna in žalostna, noč pred bitko.

O polnoči je stopil Ramon v moj stan. Jaz sem spal.

Bazilio! zašepetal mi je na uho.

Kdo je tu?

Jaz sem. Z Bogom!

Kaj, uže greš?

Da. Z Bogom!

In prijel me je za roko.

Poslušaj, nadaljeval je; če se bodemo jutri, kakor je podoba, bili in midva nalletiva — —

Uže vem; midva sva prijatelja.

Dobro; midva se bodeva objela ter dalje bojevala. Jaz bodem jutri najbrže umrl; kajti ne mislim prej zapustiti bojišča, dokler ne

borniki bodo potem za procvet imenovanega društva uže svoje storili. Na ta način bi se po mojem mnenju dalo tudi v društvo, kojemu drugače nečem ničesar oporekati, nekaj več življenja, nekaj več koristi spraviti.

Gospodje kolegi, posebno pa vi ljubljanski! Prevdarite ta moja dva na kratko stavljena predloga in lotite se takoj dela, ugodni uspeh ne more izostati.

Iz podobčine Križnagora pri Colu, 28. avgusta. [Izv. dop.] (Volitev župana.) Dolgo smo čakali, ali, žali Bog, nič boljšega nismo pričakali. Uže štirikrat smo volili župana, ali kakor uže po raznih časnikih objavljeno, nij nikdo hotel te častne, pa zelo zanemarjene službe sprejeti. Le dozdanji oče župan g. Maks Žgur je tako pogumen, da se je zopet vsedel na črvivi stol; rad ali nerad moral bode za lastne grehe pokoro delati. Pogum dalo mu je menda 50 gld. zboljšanja njegove plače, pa le proti temu, da bode zanemarjene reči v red spravil. Ali kakor mi stvar poznamo, bati se je in skorej je gotovo, da bode še hujša borba pri volitvi, kadar tri leta pretekó, ako jih boste vi, oče župan, prestali, o čemer pa dvomimo. Za Boga, oče župan, kaj vender mislite? Ozrite se in pogledjte, kakšni so naši občinski poti, osobito pot v vas Gozd, Križnogoro in menda proti Vodiciam nič boljši nij. Ali ne veste, da občinski poti so v vaši skrbi in večkrat ste bili uže opozorjeni, da vsako leto kolikor toliko morajo popraviti se? Pa vi uže četrto leto županujete pa ni jednega delavca niste na občinskih potih porabili izimši pot na Strmec, k čemer ste bili od Črnovrške županije prisiljeni, od cesar pa mi nobene koristi nemamo. Čudno, da gg. žandarmi, ki sleherni teden po teh potih patrolirajo, ne vidijo nevarnosti, ki človeku in blagu preti v jedno mer. Gg. žandarmi, prosimo vas, povzdignite svoj glas na pravem mestu.

Dalje, oče župan! Kolikokrat smo vas prosili, da odpravite koze, katerih 15 tukajšnji nepokorni Jarnej Lemut h. št. 8 vedno po naših skupnih pašnikih pase in nam tako veliko škodo dela; in kaj ste storili? Nič, smijali ste se! Ali verjamete, oče župan, da tukaj, kakor tudi sicer prevelikokrat, nij vaš smeh na pravem mestu? O taci prilikah je treba resno postopati, kakor se spodobi županu, ne pa bojazljivo; saj še velja ona postava, po kateri je prejšnji župan na stotine koz odpravil, za kar smo mu in mu bomo tudi vedno hvaležni.

Oče župan, i kaj pa mislite, da ste 100 gld. skupnega kapitala ter povračila od francoske vojske menda za nekatere slabe plačnike vaše občine založili, da se jim s tem dobrikate? Ali ne veste, da je ta kapital cele županije in se ne sme brez dovoljenja sl. deželnega odbora nikakor porabiti?

Mi zahtevamo, da se precej kapital 100 gld. in obresti od 3 let naloži na obresti ali tukaj ali pa v hranilnico pošlje. Ravno tako ste porabili 50 gld., ki ste jih prejeli za odkupnino pota po Dolu, ki so pa lastnina samo onih, kateri so omenjeno pot delali. Tudi zahtevamo, da se bodo vselej vsaj osem dni pred sklepom občinski računi vselej javno razglasili, kar se dozda pod vami nikdar zgodilo nij. Ravno tako zahtevamo, kadar bode nova volitev občinskega odbora, da dve nedelji zaporedoma oklicati daste, kajti mi hribovci smo na razna opravila navezani in moremo iti n. pr. v Šturje, Ajdovščino, Črni vrh itd. Da je to potrebno, spričuje nam zadnja volitev, pri kateri so bili iz 37 hišnih števil le štirje volilci navzočni in smo komaj dva zastopnika v odbor dobili. Sploh se je slišalo, da niso ljudje vedeli, kdaj bo volitev in gotovo bi bila bolj povoljno izpala, ako bi se bila redno razglasila.

Žalostno je tudi to, kar smo iz zanesljivih virov slišali, da so možje, kateri popolnem zupanje uživajo in so za župansko službo sposobni, zoper svojo izvolitev agitirali, rekoč, da za tuje grehe ne morejo pokore delati in nihče jim ne more tega zameriti; storili so, kakor oni modri sin, ko je do grla zadolženi oče mu hotel vse s sekucijami obloženo blago izročiti, pa mu je dejal sin: Ne, ne, oče, le gospodari se tri leta, potem se bova pogodila! Tedaj oče župan, le naglo na delo, sicer bode potekla tri leta in bode še hujša borba.

Še kaj bi radi pregovorili, pa upamo, da se boste poboljšali. Nikar se pa ne hudujte, da smo to resnico v javnost spravili; to ste sami zakrivali — pomislite, na kake ljube načine ste bili večkrat opozorjeni! Tedaj naj to zadostuje. Sicer se pa nič ne bojimo, kajti koš, iz katerega smo to gradivo jemali, je velik in nijsmo še do dna posegli, dasi je na dnu najboljšo blago.

Več tukajšnjih posestnikov.

Domače stvari.

— (Tabor v Ptui.) Piše se nam iz Ptuja: Odlok ptujskega ces. kr. okrajnega glavarstva gledé prepovedi v 8. dan sep-

tembra v Ptui nameravanega tabora, je od c. kr. namestništva graškega potrjen. Tabora torej ne bode, pa mislimo da je le — odložen, kajti uže danes smemo upati, da bode prihodnje leto sigurno dovoljen (? Ur.).

— (Na korist českega narodnemu gledališču) predeval bode gospod Ivan Hribar dné 18. septembra t. l. v dvorani ljubljanske čitalnice o zgodovini českega gledališča. Natančneje o tem naznanimo pozneje. Pri tej priliki omenjamo, da je upravnistvo našega lista, kakor se samo ob sebi umeje, pripravljeno, sprejemati in narodnega českega gledališča gradjevnemu odboru pošiljati darove, katere bi naši rojaki v ime vzajemnosti želeli nakloniti za gradnjo českega gledališča v Pragi. Kakor čujemo, tudi tukajšnji Čehi nabirajo v to svrhu.

— (Ko bi gospod Waser vedel!) Pred malo dnevi imeli smo v rokah čisto slovensko razsodbo, katero je izdala okrajna sodnija na Kranjskem. V imenu cesarja se je oolžnik obsodil, da mora poplačati tožniku več kot 1000 goldinarjev. Obravnavalo se je torej v rednem postopanju, ali vender se je slovenska razsodba brala ravno tako dobro, če ne bolje, kot tisti nemški „urtelni“. Srce se je nam razradostilo, ko smo čitali to slovensko razsodbo, ki je živ dokaz, da imamo po Slovenskem sodnike, ki sodijo po svojem pravnem prepričanju, ter se ne boje vsake sapice, ki zaveje iz nemškega Gradca.

— (Duhovenske spremembe v ljubljanskej škofiji.) Za stolnega kaplana pride g. M. Šarabon iz Šmarije; v Šmartno pri Litiji gre g. M. Molek; v Št. Rupertu bode nameščen g. Fran Gornik, v Bohinjskej Bistrici pa g. Šimon Ažman.

— (Iz Vipave.) V četrtek prihodnjega tedna t. j. na Malega Šmarina praznik popoludne, osnuje kmetijska podružnica v Vipavi veliko kmetijsko tombolo s sledečimi dobitki: 1. prvi ambo, 5 mehov za žvepljanje grozdja, vrednost 5 gld. — 2. drugi ambo, garnitura sadjerejskega orodja, vrednost 8 gld. — 3. terno, grozdni mlin, vrednost 16 gld. — 4. kvaterno, aparat za precejanje vina, vrednost 24 gld. — 5. činkvino, stroj za rezanje rezanice, vrednost 40 gld. — 6. tombola, junica muricodolskega plemena, vrednost 50 gld. — Pričetek tombole točno ob 3. uri; karte-lica stane 20 kr. a. v.

bodem usmrtil polkovnika. Tebi pa, Bazilio, priporočam, da se ne postavljaš v nevarnost. Slava je pač le dim.

In življenje?

Prav imaš: postani poveljnik, vzkliknil je Ramon; plača nij dim in rum, tobak in devoyke tudi nijsa dim. Oh, vsega tega za me nij več!

Jezus, kaka misel! rekel sem jaz s prisiljeno zaupnostjo; jutri bodeva oba srečno preživela bitko.

Tako? Se pa pogovoriva, kje bi se poslej našla.

Kje?

Pri samostanu sv. Miklavža in sicer ob jednej po polunoči. Ko bi drugi ne prišel, padel je v bitki. Kaj ne?

Prav, prav! In srečno hođi!

Z Bogom!

Nato sva se pristrčno objela in Ramon je izginil v senci temne noči.

III.

Kakor smo se bili bali, ali bolje rečeno, nadejali, prijeli so nas res drugi dan uporniki. —

Boj je bil jako krvav ter je trajal od treh popoldne do noči. Ramona sem videl samo jedenkrat. Na glavi je imel široko kapo Karlistov. Bil je uže postal poveljnik ter ubil našega polkovnika.

Jaz pa nijsem bil tako srečen. Uporniki so me ujeli.

IV.

Bila je jedna po polunoči, ura, katero sva z Ramonom določila.

Zaprto sem bil v ječi Konjorum, malega, od Karlistov poseđenega sela.

Prašal sem po Ramonu, a rekli so mi:

Ta je prav junak; ubil je jednega polkovnika. A najbrže je tudi sam poginil.

Kaj?

Da, da, nij se vrnil z bojišča.

Koliko sem potem pretrpel ono noč!

Jedna nada mi je še ostala: da Ramon name čaka pri samostanu sv. Miklavža in da se zato nij vrnil v tabor upornikov.

Mislil sem, kako zelo ga bode bolelo srce, ker me ne bode našel na določenem kraju. Mislil bode, da sem mrtev. Ali sem pa tudi tako daleč od svoje zadnje ure? Uporniki vselej ustrelje vse svoje ujetnike! Jutri moram umreti! A Ramon se bode prej vrnil. A če je danes padel? Moj Bog reši me te negotovosti!

Tako sem bedel do sledečega dne.

Kar stopi vojaški duhovnik v ječo. So nesrečniki moji so še vsi spali.

Umreti? vzkliknil sem, ko sem zagledal duhovnika.

Da, odvrnil mi je ta z milim glasom.

Ali precej?

Ne, čez tri ure.

Minuto pozneje so se izbudili moji nesrečni tovariši. In po ječi je jelo odmevati kričanje, jokanje in preklinjanje. (Konec prih.)

Poslano.

V pojasnilo. Gospod Andrej Vrtovec, učitelj v Dolini, piše v današnjem „Slovenskem Narodu“, da sem mu jaz pismeno očital, da je on pisal dopis „S Primorja“ od dne 6. t. m. v „Slovenskem Narodu“ ter prosi uredništvo cenjenega tega lista potrjila, da on nij pisec dotičnemu dopisu. Slavno uredništvo „Slovenskemu Narodu“, ustrezajoč Vrtovčevji želji, dostavlja še: „Sploh ne umejemo, zakaj se vrli gospod Janko Leban smatra žaljenim s tem dopisom“.

Na to mi je izpovedati, da sem res mislil, da je g. Vrtovec ón dopisnik. Da sem pa tudi imel uzrok sumiti, umevno bo iz tega, da mi je g. Vrtovec rekel o priliki, ko smo debatovali v Sežani o „poluglasnem e“, da „ne bode molčal“, ako bi jaz stvar dalje gnal. Pravda o poluglasnem „e“ pa je dognana; strokovnjaki so pismeno in ustno odobrvali moje postopanje v Sežani, mej njimi sam urednik „Ljubljanskemu Zvonu“, pišoč mi, da „Ljubljanski Zvon“ razprave o r-vokalu ne bode prinašal, ker se tej Miklošičevji teoriji pač nihče več ne upira, razen peščice smešnih primorskih učiteljev; Roma locuta est, causa finita! Sicer sem uverjen, da ne le jaz in predsednik učiteljskemu društvu sežansko-komenskemu je za opuščanje poluglasnega „e“ pred r-om, nego tudi marsikateri drug učitelj, dasi se mojemu mnenju na videz nij hotel ali upal pridružiti pri dotičnej konferenci. Zaradi tega torej, ker se v merodajnih krogih ne priznava Vrtovčevu vrivanje tistega „e“ pred r-om, nego se meni prav daje, ki sem govoril, da naj se opušča, kakor to delajo Miklošič, Levstik, Levec in dr., — mislil sem, priobčil je g. Vrtovec dopis „S Primorja“ v nekako osvelo. Da sem se zmotil v tem oziru, nij mi žal, še celo veseli me, da mi nij sumičiti več nanj; in glede na to, kličem g. Vrtovcu: Clara pacta, boni amici! Čudim se le, da gospod V. stvar, ki sem mu jo javil v privatnem pismu, javno razpravlja; mari ne bi bil dosegel uže svojega namena, naznanivši mi tudi privatno, da on nij pisec onemu dopisu?

Da mi pa ón dopis („S Primorja“) nij bil povšeči, povem naravnost, ker zdelo se mi je, da meri indirektno na-me, kakor je to z mano vred mislil še marsikdo drug. Žal bi mi bilo posebno, če bi vsled onega dopisa rodoljubni in trudaljubni profesor kmetijstva na koprskem učiteljski mislil, da sem mu — sovraž. Glede kmetijskega pouka v naših učiteljskih pa bo vsakako treba kaj predrugačiti, narodu v blagor, o čemer so, menim, uže pred časom nekaj govorile „Novice“.

Toliko in nič več o tem!

V Gorici, dné 26. avgusta 1881.

Janko Leban,
narodni učitelj.

Zahvala.

Naše ljudske knjiznici so nadalje darovali: čest. profesorji na c. kr. moškem učiteljski v Kopru g. V. Spinčič, g. J. Melohnič in g. Fr. Franković 9 hrvatskih knjig, g. Jož. Pangerc iz Doline 18 raznih slovenskih knjig. Zdaj šteje uže naša knjižnica 83 raznih zvezkov. Kmetje jih pridno prebirajo.

Č. gg. darovalcem se toplo zahvaljuje v odbo-rovem imenu.

Andrej Vrtovec,
tajnik in knjižničar čitalnični.

V Dolini 26. avgusta 1881.

Tucl.

29. avgusta:

Pri **Stonu**: Črnele, Šmole iz Št. Petra. — Quastalle iz Trsta. — Bandler, Saus-Souci z Dunaja. — Bogaglia iz Benedk.

Pri **Maffei**: Schuster iz Monakovega. — Kolb, Schwarz z Dunaja. — Weiss iz Gleichenberga. — Maffei Glattford iz Metlike.

Dunajska borza 30. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld.	95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	80	„
Zlata renta	93	80	„
1860 drž. posojilo	131	50	„
Akcije narodne banke	828	—	„
Kreditne akcije	353	50	„
London	117	85	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	38	„
C. kr. cekini	5	60	„
Državne marke	57	55	„

Izdatelj in urednik Makso Armic.

Zahvala.

Za obilo sočutje mej boleznijo in pri smrti našega ljubega sinka

VLADIMIRA,

kakor tudi za obilo udeležbo pri sprevodu in za darovane lepe vence, izrekam dotičnim najtoplejšo zahvalo.

V Idriji, dné 30. avgusta 1881.

(494)

Valentin Treven.

Preklic.

Jaz prekličem kot neresnično vse, kar sem o gospodu **Ivanu Fonu**, stud. phil., zdaj na počitnicah v Loki pri Zidanem mestu, govoril zaničljivega proti gospodičini F—ki K—s, in jako obžalovaje, da se je v javnost raznesla ta neresnična vest, želim, da bi se zanaprej v Loki nad tem nikdo ne spotikal.

V Celji, dné 29. avgusta 1881.

(493)

Fran Kuglar.

Hiša v Ljubljani

se **prodá** ali **zamenja** za kako **kmetijo**. Ponudbe ali vprašanja naj se pošiljajo opravištvu „Slovenskega Naroda“.

(480—3)

Na prodaj.

Málin na 4 tečaje, **stope** in **žaga** pri stanovitno tekočej Voglajni, močnej vodi, vse dobro utrjeno poslopje, **dve hiši**, **hlevi** za raznovrstno živino, **kovačnica** in **kozolec** poleg več orol dobrega **zemljišča** na lepej lepi, tri četrt ure od mesta **Celje** v **Teherjah**, čisto blizu velike ceste, železnice in Štorske žel. fabrike. — Natančneje se zvě pri **Mariji Rebov**, lastnici velikega posestva v **Teherjah**, **Bukovi žlaci št. 10**.

(482—2)

Šolske klopi!

25 prav dobro ohranjenih šolskih klopi prodá po zelo nizkej ceni

(488—2)

krajni šolski svet v Šmartnem pri Litiji.

Novo! Novo!

(Po sanitatnozdravniškem odobrenji in kemičnej preiskavi priznan kot popolnem zdrav izdelek.)

Kerubska čajeva kava

(izumitelj Ant. Wolencz v Iglavi), pridobljena iz žlanih čajev kavi blizu sorodnih sadnih tvarin, daje izvrstno redilno pijačo ter se more z zrnato kavo z izvrstnim vspehom rabiti, ker to močno oboljša kerubska kava. — Najbolj se priporoča za homeopatične namene, otrokom in osobam, katerim zrnata kava kri vznemirja itd. — Pošilja se s povzetjem v kartonih po $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ kilograma, a kilogram 56 kr. — Prodajalci jo dobé primerno ceneje. — V zalogi in pravo ima

POHL & SUPAN,

trgovina s specerijskim blagom v Ljubljani.

(464—2)

Novo! Novo!

Umrli so v Ljubljani:

26. avgusta: Janez Kozjek, deželnega uradnika sin, 3 $\frac{1}{2}$ let, Rimska cesta št. 19, za vnetico možganov. — Henrik Kramar, komi, 18 let, Stari trg št. 17, za jetiko.

27. avgusta: Marija Petič, gostinja, 65 let, Rožne ulice št. 7, za marazmom.

V deželnej bolnici:

26. avgusta: Matej Koren, kajžar, 47 let.

Loterijne srečke.

Na Dunaji 27. avgusta: 15, 53, 42, 67, 34.
V Gradci 27. avgusta: 52, 37, 54, 67, 85.

2000 gld.

leško na leto zaslužijo **gostilničarji** in **kupčevalci**. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštnem podvzetju: **F. Schlosser, Trst.** (419—33)

„Unija krojačev“

uljudno naznanja vsem p. n. naročevalcem, da je z doždanjim krojačem (481—3)

g. P. Casermannom

poselsko zvezo prenehala in ob jednom skrbela, da je dobila večšega in rutiniranega namestnika.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci

in nepresežno zoper **ne-slast do jedi**, **slabi želodec**, **smrdečo sapo**, **napihnenje**, **kislo podiranje**, **šči-panje**, **katar v želodci**, **zgago**, **da se ne nareja pesek in pšeno in slez**, **zoper zlatenico**, **gnjus in bljuvanje**, **da glava ne boli** (če izvira bolečina iz želodca), **zoper krč v želodci**, **preobloženje želodca z jedjo ali pijačo**, **črve**, **oper bolezni na vranici**, **jetrah in zoper zlato žilo**.

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady**, Kremsier, Moravsko. Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane **35 kr.**

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna **Gabriel Piccoli**, na dunajske cesti; lekarna **Josip Svoboda**, na Prešimnovem trgu. V Novem mestu: lekarna **Dom. Rizzoli**; lekarna **Jos. Bergmann**. V Postojni: **Anton Leban**. V Gorici: lekarna **A. de Gironcoli**. V Ajdovščini: lekarna **Mich. Guglielmo**. Celje: lekar **J. Kupferschmied**; Kranj: lekar **Drag. Šavnik**; Kamnik: lekar **Josip Močnik**.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: **Prave Marijinceljske kapljice za želodec** morajo imeti v sklenico vtisneno besede: **Echte Maria-zeller Magentropfen** — **Brady & Dostal** — **Apotheker**, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba **Marijinceljske matere božje**, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapečaten z našim **varstvenim znamenjem**. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nimaajo teh znakov istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (487—1)

Odprtje prodajalnice.

Podpisani ponižno javlja, da je kot predstojnik in vrezovalec iz unije krojačev izstopil in z današnjim dnem pod firmo

F. Casermann & C.

v gledališčne ulici št. 6, v Pavšinovej hiši,

odprl lastno prodajalnico.

P. n. stranke proseč, da bi mu v prejšnjem stanu izkazovano zaupanje tudi še nadalje ohranile, ob jednom izreka, da si bode prizadeval p. n. naročevalcem v vsakem oziru še boljše ustrezati, kot mu je bilo do zdaj možno.

Blagovoljna naročila sprejemajoč, se podpisuje z vso spoštljivostjo

F. Casermann & C.,

(485—3)

krojač, gledališka ulica št. 6, v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.